

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 13C/51/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813212509
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Monoková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2014:8813212509.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou Mgr. Annou Monokovou v právnej veci žalobcu: SECAPITAL S.á.r.L., so sídlom 2 Avenue Charles de Gaulle, L-1653 Luxemburské veľkovoľvodstvo, zast. Advokátskou kanceláriou Gallo s.r.o, so sídlom Jilemnického 30, Martin, IČO: 36715352 proti žalovanému: Q. S., K.. XX.X.XXXX, O. O. XXX o zaplatenie 4890,40 eur s prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 4.137,34 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne od 12.9.2013 do zaplatenia a iné trovy konania v sume 205,10 eur a trovy právneho zastúpenia v sume 300,30 eur a to všetko v mesačných splátkach po 20 eur, ktoré splátky sú splatné vždy do 25-dňa toho ktorého mesiaca na adrese žalobcu pod následkami straty výhody splátok, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku.

Čo do zvyšku žalobu z a m i e t a.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 4890,40 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne od 12.9.2013 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že jeho právny predchodca a žalovaný uzatvorili dňa 7.5.2009 zmluvu o pôžičke evid. č. 5002390, na základe ktorej bola žalovanému poskytnutá pôžička c celkovej výške 5193,84 eur, ktorú mal splácať v pravidelných 34 mesačných splátkach v sume 152,76 eur, no do dňa podania žaloby neuhradil z uvedenej sumy žiadnu sumu. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku, resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca listom zo dňa 11.9.2013 - výzva pred podaním žaloby vyzval žalovaného na úhradu celej dlžnej sumy, no žalovaný ju neuhradil. Ďalej uviedol, že zmluvou o postúpení pohľadávok, ktorá bola uzavretá dňa 7.12.2012 podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka medzi Consumer Finance Holding, a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému vrátane príslušenstva. Celkový dlh ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 4.890,40 eur a zároveň si žalobca uplatňuje zákonné úroky z omeškania.

Žalovaný ponechal rozhodnutie na súde a požiadal o povolenie splátok.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami, výpoveďou žalovaného, písomným vyjadrením žalobcu a zistil nasledovný skutkový stav:

Žalovaný k veci uviedol, že momentálne je nezamestnaný tak isto ako aj jeho manželka. Maloleté deti už nemajú. Ich spoločný mesačný príjem predstavuje sumu 320 eur, predmetná suma pozostáva z dávky v hmotnej núdzi, z príspevku na bývanie a časť predstavuje aj príspevok za to, že sa zúčastňujú aktivačných prác, ináč by ich príjem bol ešte nižší. Z tohto musia mesačne uhradiť poplatok vodárňam a

to 150 eur, nakoľko tam tiež splácajú zameškané splátky a 100 eur mesačne platia elektrinu. Spoločne s nimi v spoločnej domácnosti žije aj dospelý syn, ale tento je taktiež nezamestnaný. V prípade, žeby ho súd zaviazal zaplatiť akúkoľvek sumu žiada, aby mu ju súd povolil zaplatiť v splátkach, nakoľko nie je v jeho možnostiach žalovanú sumu zaplatiť naraz. Aj v súčasnej dobe si hľadá zamestnanie, ale pokiaľ nebude zamestnaný, nie je schopný splácať viac ako 20 eur mesačne. V ďalšom uviedol, že okrem tejto pôžičky, ktorou vyplatili ostatné pôžičky, majú aj v súčasnosti ešte iné pôžičky. Pokiaľ bol zamestnaný a mal pravidelný príjem, tak problémy so splácaním neboli, tie sa vyskytli až potom, čo sa stal nezamestnaným.

Žalobca v písomnom vyjadrení uviedol, že pôvodný veriteľ poskytol žalovanému úver vo výške 3.853 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal v dohodnutých mesačných splátkach riadne a včas uhrádzať a to vo výške 152,76 eur, celkový počet splátok bol 34, pričom v čl. 6 bod 6.2 podmienok k zmluve o pôžičke je uvedené, že pokiaľ nie je uvedené inak, sú splátky splatné do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci. Ak by žalovaný úver splácal riadne a včas uhradil by z titulu poskytnutého úveru spolu celkovú sumu úveru 5.193,84 eur, v ktorej sú zahrnuté celkové náklady spotrebiteľa (uvedené v bode 1. žalobného návrhu). Žalovaný do dňa podania žaloby neuhradil ani jednu splátku, pričom k uvedenému dňu mal uhradiť sumu 4.137,34 eur ako aj zmluvnú pokutu vo výške 10% z dlžnej splátky, ktorú si zmluvné strany v prípade porušenia povinností dohodli v zmysle Všeobecných obchodných podmienok čl. 12, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, ktorú žalobca požaduje v sume 754,50 - 1,44 eur = 753,06 eur, pričom žalobca žiada zmluvnú pokutu len ku dňu 28.2.2013 a nie aj tú, ktorá bola pripočítaná po tomto dni. Na základe uvedeného celkom dlh žalovaného ku dňu podania žaloby predstavuje istina plus zmluvná pokuta mínus prijaté úhrady = 4.137,34 eur + 753,06 eur - 0 eur = 4.890,40 eur s tým, že žalobca žiada menej, než na čo má nárok, nakoľko súčet predpísaných splátok krát výšky splátok predstavuje vyššiu sumu než je žalobcom uplatnený nárok v konaní.

Spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok ako spoločnosť a žalovaný ako klient uzavreli dňa 7.5.2009 zmluvu o pôžičke č. 5002390, pričom výška schválenej pôžičky predstavovala sumu 3.853 eur, ktorú mal žalovaný uhradiť v 34 splátkach a celková suma pôžičky predstavovala sumu 5.193,84 eur, výška mesačnej splátky sumu 152,76 eur a RPMN a ročná úroková sadzba 24,03%. V čl. II. účel použitia pôžičky bolo uvedené, že klient žiada poskytnutú pôžičku na úhradu nasledovných tam pohľadávok s uvedením ev. čísla, divízie (veriteľa), dátumu uzatvorenia zmluvy a výšky pohľadávky. Žalovaný prehlásil, že sa pred podpísaním zmluvy oboznámil s Podmienkami a Všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, prevzal ich, súhlasí s nimi, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať.

Podľa bodu 2.1 Podmienok k zmluve o poskytnutí účelovej pôžičky 700-C (ďalej len „Podmienky“) tieto Podmienky upravujú vybrané vzťahy medzi klientom na jednej strane a spoločnosťou na strane druhej v súvislosti s pôžičkou a jej poskytnutím na základe uzatvorenia zmluvy a pri uplatňovaní práv a plnení povinností vyplývajúcich zo zmluvy a povinným na jednej strane a spoločnosťou na strane druhej v súvislosti s uspokojením alebo domáhaním sa uspokojenia zabezpečovanej pohľadávky spoločnosťou, ak klient nesplní zabezpečovanú pohľadávku riadne a včas.

Tieto Podmienky sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy a určujú časť obsahu zmluvy, pokiaľ v zmluve nie je výslovne uvedené inak. Súčasťou tejto zmluvy sú VOP odoslané klientovi súčasne so zmluvou a/alebo určené k nahliadnutiu u sprostredkovateľa a/alebo nachádzajúce sa na internetovej stránke spoločnosti. V prípade rozporu medzi ustanoveniami zmluvy, Podmienok a VOP, majú prednosť ustanovenia dokumentov v poradí uvedenom v tejto vete (bod 2.2, 2.3 a 2.4 Podmienok).

Podľa čl. 2 bod 2.3 Všeobecných obchodných podmienok tieto VOP a Podmienky sú prílohou zmluvy a tvoria jej neoddeliteľnú súčasť a určujú časť obsahu zmluvy, pokiaľ v zmluve nie je výslovne uvedené inak.

Klient je navrhovateľom uzatvorenia zmluvy. Návrh na uzatvorenie zmluvy klient doručuje spoločnosti na predpísanom tlačive (čl. 4 bod 4.1 Všeobecných obchodných podmienok).

V zmysle čl. 6 bod 6.1, 6.2 Všeobecných obchodných podmienok klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutú pôžičku, a to v pravidelných mesačných splátkach v sume a termínoch určených splátkovým kalendárom, inak v sume a termínoch uvedených v zmluve alebo Podmienkach alebo Všeobecných

obchodných podmienkach. Pokiaľ nie je v splátkovom kalendári alebo zmluve alebo Podmienkach alebo VOP stanovené inak, splátky sú splatné do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci.

V jednotlivých splátkach je zahrnutý dohodnutý úrok, príslušná časť istiny a poplatok za poskytnutie pôžičky (čl. 6 bod 6.3 Všeobecných obchodných podmienok).

Podľa čl. 12 bod 12.2 Všeobecných obchodných podmienok spoločnosť je oprávnená požadovať od klienta zmluvnú pokutu, ak sa klient dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivej splátky . V 30.ty deň po dobe splatnosti je klient povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10% dlžnej splátky. V tento deň sa zmluvná pokuta stáva splatnou.

Podľa čl. 12 bod 12.3 Všeobecných obchodných podmienok v prípade omeškania s úhradou jednotlivých splátok je klient povinný uhradiť spoločnosti okrem zmluvnej pokuty sankčný úrok vo výške stanovenej nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. Sankčný úrok je splatný na výzvu spoločnosti.

V zmysle čl. 15 bod 15.7 Všeobecných obchodných podmienok právne vzťahy, ktoré vznikli na základe zmluvy a zmluvy o zabezpečení sa riadia právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Spoločnosť KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o. listom zo dňa 11.9.2013 v zastúpení žalobcu žalovanému oznámila, že jeho dlh zo zmluvy so spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s. ku dňu 11.9.2013 je vyčíslený v sume 5.180,13 eur a vyzvala ho na úhradu dlhu.

Z prehľadu splátok a úhrad súd zistil, že žalovaný na splátkach celkovo neuhradil sumu 4.137,50 eur a na položke zmluvná pokuta sumu 754,50 eur.

Zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 7.12.2012 súd zistil, že spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. ako postupca postúpila na žalobcu ako postupníka pohľadávky uvedené v zozname, medzi nimi aj pohľadávku voči žalovanému.

Právny predchodca žalobcu ako postupca listom zo dňa 10.1.2013 oznámil žalovanému, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 7.12.2012 postúpil svoju pohľadávku zo zmluvy č. 5002390na postupníka-žalobcu.

Podľa § 25 ods. 1, ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku 2 neustanovuje inak. Ustanovenia § 10 ods. 2 a 3, § 12, 14, 17 ods. 1 a 2 a § 18 sa od 11. júna 2010 použijú aj na právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona na dobu neurčitú a podľa ktorej sa po nadobudnutí účinnosti tohto zákona poskytuje alebo môže poskytovať spotrebiteľský úver.

Podľa § 2 písm. a) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 3 ods. 1, ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, ods. 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Z ustanovení § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis - nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z..

Podľa § 10c uvedeného nariadenia ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva,

že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný v 1. rade ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah obchodných podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli zmluvu o pôžičke, ktorou spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. poskytla žalovanému pôžičku, ktorá pôžička bol použitá na úhradu v zmluve uvedených pohľadávok spoločnosti voči klientovi a žalovaný sa zaviazal pôžičku splatiť v 34 mesačných splátkach v stanovenej výške podľa splátkového kalendára.

V zmysle zmluvy bola pôžička žalovanému poskytnutá pri ročnej úrokovej sadzbe 24,03% a rovnakej RPMN. Prepočtom však súd zistil, že pôžička bola žalovanému poskytnutá pri skutočnej výške úrokovej sadzby 12,1% ročne a pri RPMN 24,03%.

Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dohovoriť úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Taktiež u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platia ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nesmie byť výkon práva a povinnosti vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov v rozpore s dobrými mravmi. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle ustanovenia § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednania, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek.

Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi

neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004).

Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov v máji 2009 činil úrok 13,14 % p.a. a na základe toho má za to, že výška úrokov dohodnutých v predmetnej zmluve pri poskytnutí pôžičky je primeraná.

Žalobca žiadal zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 4.137,34 eur, ktorá suma predstavuje časť dlžných splátok zahŕňajúcich istinu ako aj časť úroku z pôžičky, preto súd v tejto časti žalobe vzhľadom na vyššie uvedené a za súčasného potvrdenia žalovaného o vyplatení pôžičiek predmetnou pôžičkou vyhovel. Keďže žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania, zaviazal ho súd aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy v žalobcom požadovanej výške 8,5% ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády a to od 12.9.2013, teda dňom nasledujúcim po vyhotovení výzvy na úhradu, ktorou bol žalovaný vyzvaný na splatenie dlhu.

Pokiaľ ide o nárok na zmluvnú pokutu v sume 753,06 eur, podľa bodu 12.2 Všeobecných obchodných podmienok, súd ho považoval za neopodstatnený a v uvedenej časti žalobu žalobcu zamietol. Ide totiž o neprimeranú sankciu, ktorú znáša spotrebiteľ. Takto dohodnutá výška zmluvnej pokuty neúmerne zaťažuje spotrebiteľa, nakoľko spotrebiteľ okrem dohodnutej zmluvnej pokuty, ktorá navýši jeho každú nesplatenú mesačnú splátku o 10%, mal platiť aj úrok z omeškania dojednaný v bode 12.3., čo má za následok neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a je jednoznačne v prospech veriteľa. V danom prípade ide teda o kumulovanie sankcií voči žalovanému ako spotrebiteľovi. Navyše táto zmluvná podmienka sa javí byť ako neurčitá a nejasná, nakoľko z uvedeného dojednania zmluvnej pokuty nevyplýva, ako sa táto uplatní v ďalších mesačných splátkach. Pri uplatnení výšky zmluvnej pokuty 10% mesačne z každej nesplatennej splátky dochádza k neprimeranému a tiež duplicitnému zaťaženiu spotrebiteľa v prospech veriteľa. Neprimeranosť zmluvnej pokuty súd vidí aj v tom, že sadzba 10 % z mesačnej splátky po dobu dlhšiu ako 30 dní je v prepočte na rok až vo výške 120 % (10 % x 12 mesiacov). Ide síce o jednorazovú pokutu, ale jej rozsahu z hľadiska jej dôsledkov korešponduje zmluvná pokuta v prepočte cca 120 % ročne, čo je jednoznačne neprimeraná sankcia. K vyššie uvedenému súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011 sp.zn. 3Co 3/2011.

Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

V predmetnej úverovej zmluve bol za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta. Nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa. Dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 10% z čiastky, s ktorej úhradou je klient v omeškaní dlhšie ako 30 dní, súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, preto absolútne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ.

Na záver súd ešte k argumentácii žalobcu, že žiada menej, než na čo má nárok súd poznamenáva, že v zmysle § 79 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku konanie začína na návrh, z ktorého návrhu musí byť zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Teda žalobca, resp. navrhovateľ je ten účastník konania, ktorý

určuje predmet konania a petit navrhovaného rozsudku a je len v jeho kompetencií, akej sumy či plnenia sa bude domáhať. Preto je neprípustné, aby v opačnom prípade, teda že si žalobca neuplatní podľa jeho tvrdenia celú pohľadávku voči žalovanému, práve táto skutočnosť bola dôvodom na priznanie, resp. neposúdenie ním žalovanej sumy a uplatneného nároku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Žalobca mal v konaní úspech v časti, v ktorej súd žalobe vyhovel a teda v časti o zaplatenie 4.137,34 eur, čo predstavuje úspech žalobcu 85% a po odpočítaní úspechu žalovaného 15%, v ktorej časti súd žalobu zamietol, mu vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 70%.

Odmena za jeden úkon právnej služby podľa § 10 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhlášky“) predstavuje sumu 170,97 eur, na právny zástupca ju určil v sume 170,95 eur a keďže v prípade rozhodovania o trovách konania sa jedná o návrhové konanie, súd vychádzal zo sumy za jeden úkon 170,95 eur

Súd priznal žalobcovi odmenu za dva úkony - prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd podľa § 13a ods. 1 písm. a), c) cit. vyhl. v sume 341,90 eur a režijný paušál za dva úkony podľa § 16 ods. 3 vyhlášky v sume 15,62 eur, jeden úkon á 7,81 eur a DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky zo sumy 357,52 v sume 71,50 eur, teda spolu trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 429,02 eur.

Žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania v pomere 70%, preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie iných trov konania v sume 205,10 eur predstavujúcich pomernú časť zaplateného súdneho poplatku 293 eur a trov právneho zastúpenia v sume 300,30 eur predstavujúcich pomernú časť, 70% z uplatnených trov právneho zastúpenia.

Berúc do úvahy osobné, sociálne a majetkové pomery žalovaného povolil súd v súlade s ust. § 160 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, zaplatiť žalovanému sumu, na zaplatenie ktorej bol zaviazaný, v mesačných splátkach za podmienok uvedených vo výroku tohto rozsudku.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.